

Πρωτ. 2306
Αριθ.
Διεκπ. 2213

*Περί προφυλάξεως ἀπό τῆς αἰρέσεως τῶν «Σπουδαστῶν τῶν Γραφῶν»
Χιλιαστῶν.*

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

**Πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν
εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους Χριστιανούς.**

Ἡ Ἱερά Σύνοδος μετὰ πολλῆς λύπης πληροφορεῖται, ὅτι ἀπό τινος χρόνου κατέκλυσαν τὴν Ἑλλάδα ἄνθρωποι τινες, ἐξ Ἀμερικῆς προερχόμενοι, οἵτινες μετὰ πολλῶν χρημάτων, πλοῦτον πολὺν κακοδοξιῶν συναποκομίζοντες, ἀποπειρῶνται νά διασπείρῳσιν αὐτάς διὰ δημοσιευμάτων καὶ διὰ θορυβωδῶν διαφημίσεων πρὸς ἀπόπλανησιν τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἐκ καθήκοντος δέ ἀξιοχρέου κηδόμενη ἡ Σύνοδος τῆς ψυχικῆς σωτηρίας παντός τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἅμα δέ προνοοῦσα καὶ ἐπιποθοῦσα, ὅπως προφυλάξῃ τοὺς περὶ τὴν πίστιν ἀπλουστέρους ἐκ τῶν πλανῶν καὶ κακοδοξιῶν τούτων, νουθετεῖ καὶ παραγγέλλει πᾶσιν ὑμῖν, τοῖς πιστοῖς τῆς Ἐκκλησίας τέκνοις, ἵνα προσέχητε μὴ πλανηθῆτε ὑπὸ τῶν ψευδοδιδασκάλων τούτων, οἵτινες ὁπαδοί ὄντες τοῦ Καρόλου Ρωσσέλ «Σπουδαστᾶς τῶν Ἁγίων Γραφῶν» ἑαυτοὺς ὀνομάζουσι καὶ ὑπὸ τό πρόσχημα τοῦτο, ἔνδυμα μὲν προβάτου φέροντες, ἔσωθεν δέ λύκοι ἄρπαγες, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὄντες, ἐμφανίζονται ὡς ψευδοπροφῆται, προαγγέλοντες, ὅτι μετὰ δύο περίπου ἔτη θά συντελεσθῇ ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου! Συμφύροντες δ' οὗτοι πᾶσαν κακαδοξίαν παλαιάν τε καὶ νέαν, καὶ τὰς Ἱεράς διαστρέφοντες Γραφάς, ἀθετοῦσι τὰ θεμελιωδέστερα δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ, οἷον τό τῆς Ἁγίας Τριάδος, τῆς Θεότητος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ὑποστάσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς ἀθανασίας τῶν Ἀγγέλων καὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, προσέτι δέ ἀρνοῦνται τὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καθιδρυθεῖσαν Ἐκκλησίαν, τὰ μυστήρια καὶ τὴν ἱερατικὴν τάξιν. Κεντρικόν δέ σημεῖον τῶν πλανῶν αὐτῶν ἀποτελεῖ ἡ χιλιαστικὴ θεωρία, ἐξ ἧς καὶ «χιλιασταί» ὀνομάζονται. Ἐπαναλαμβάνοντες τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καταδικασθεῖσαν ἀσύστατον θεωρίαν τῶν ἀρχαίων χιλιαστῶν, ἣν ἐν τῷ Προτεσταντισμῷ ἀνενέωσαν ἰδίως οἱ Ἀναβαπτισταί,

ἐκ παρερμηνείας χωρίου τῆς Αποκαλύψεως τοῦ Ἰωάννου (20,4) διδάσκουσιν, ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ θά ἔξαφανισθῶσι διὰ τοῦ θανάτου, ἀναμασσῶντες δέ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καταδικασθεῖσαν ἀσύστατον θεωρίαν τῆς «ἀποκαταστάσεως», ἀρνοῦνται τὴν ὑπαρξιν αἰωνίου κολάσεως διὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὡς μέλλοντας νά ἔξαφανισθῶσι διὰ τοῦ θανάτου.

Ὁ Κύριος καί οἱ Ἀπόστολοι συνέστησαν προσοχὴν ἀπὸ τοιούτων ψευδοπροφητῶν καὶ διαστροφῶν τῆς ἀληθείας καὶ μέλημα ἔταξαν πρῶτιστον τῶν πνευματικῶν ποιμένων, τὴν προφύλαξιν ἀπὸ τῆς διδασκαλίας τοιούτων ψευδοδιδασκάλων (Ματθ. 7,15, Πραξ. 20, 28, 29). Ὅθεν ἡ Ἱερά Σύνοδος καθῆκον αὐτῆς λογιζεται, ἵνα προφυλάξη τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν ἀπὸ τῶν «Σπουδαστῶν τῶν Γραφῶν», ἢ «Χιλιαστῶν» λεγομένων, ψευδοπροφητῶν καὶ αἰρετικῶν τούτων καὶ νά συστήσῃ αὐτῶ, ὅπως μὴ πιστεύῃ εἰς τὰς θρασυτάτας καὶ ψευδεῖς προρρήσεις καὶ εἰς τὰς κακοδοξίας αὐτῶν.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν, ὅτι τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου αὐτοῦ παρουσίας μόνος ὁ Πατήρ γινώσκει (Ματθ. 24, 36), ὅστις ἔθετο χρόνους καὶ καιροὺς ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ (Πραξ. 1,7), παρήγγελε δέ νά γρηγορῶμεν καὶ προσευχώμεθα, ὅπως πάντοτε ὦμεν ἔτοιμοι, διότι δέν εἶναι δυνατόν νά γνωρίζωμεν τὸν χρόνον τῆς δευτέρας παρουσίας (Ματθ. 24, 42, Λουκ. 21, 36). Ταύτης θά προηγηθῶσι διάφορα σημεῖα καὶ γεγονότα, ὅσοι δέ κατὰ διαφόρους ἐκτάκτους περιστάσεις ὑπέλαβον, ὅτι ταῦτα συνετελέσθησαν ἤδη κατὰ προεῖπον ὠρισμένον χρόνον τῆς δευτέρας παρουσίας, οἰκτρῶς διεψεύσθησαν, ὡς θά διαψευσθῶσιν ἀναμφιβόλως καὶ οἱ «Σπουδασταὶ Γραφῶν» Χιλιασταί. Ἐν τῷ Συμβόλῳ τῆς πίστεως ὁμολογοῦμεν περὶ τοῦ Κυρίου, ὅτι πάλιν θά ἔλθῃ μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς καὶ προσδοκῶμεν ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶντος. Πιστεύομεν ἀκραδάντως, ὅτι σκοπὸς τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου ἄμεσος εἶναι ἡ καθολικὴ κρίσις τοῦ κόσμου, ὅτι θά ἀναστῶσιν ὄχι μόνον οἱ δίκαιοι, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ χιλιασταί, ἀλλὰ καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ, οἱ μὲν εἰς «ἀνάστασιν ζωῆς» οἱ δέ εἰς «ἀνάστασιν κρίσεως» (Ἰωάν. 5, 29), οἱ δέ τότε ζῶντες θ' ἀλλαγῶσιν (Α' Κορ. 25, 52). Ἡ δοξασία τῶν χιλιαστῶν, καθ' ἣν ὁ Κύριος θά ἔλθῃ, ἵνα βασιλεύσῃ μετὰ τῶν δικαίων ἐπὶ χίλια ἔτη, εἶναι τελείως ἀβάσιμος καὶ ἀποκλείεται ὑπὸ τῶν σαφειστάτων ρήσεων τοῦ Κυρίου περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας. Ὁ Κύριος βασιλεύει ἤδη τὴν βασιλείας τῆς χάριτος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἧς εἶναι ἡ κεφαλὴ (Ἐφεσ. 1, 20-23, 4,11-13, Ἰωάν. 18, 37), κατὰ τὴν δευτέραν δέ παρουσίαν αὐτοῦ ἢ βασιλείου αὐτοῦ θά τελειωθῇ καὶ θά λαμπρυνθῇ ὡς ἀτελεύτητος καὶ αἰωνία βασιλεία, ἐκδηλουμένη ἐν ἀπάσῃ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ὑπερφυεστάτῃ αὐτῆς μεγαλειότητι. Εἰς τὴν βασιλείαν ταύτην, ἧς «οὐκ ἔσται τέλος», θά εἰσέλθωσι οἱ δίκαιοι, οἱ δέ ἁμαρτωλοὶ ἀπελεύσονται «εἰς κόλασιν αἰώνιον» (Ματθ. 24, 25), ὑφιστάμενοι τὰς συνεπειὰς τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἁμαρτίας, Οἱ

ισχυρισμοί τῶν χιλιαστῶν περί τοῦ διά τοῦ θανάτου ἐξαφανισμοῦ τῶν ἁμαρτωλῶν καί τῆς «ἀποκαταστάσεως» τῶν πάντων, ὀφείλονται εἰς διαστροφήν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί εἰς ἐπανάληψιν δοξασιῶν, ἅς ἡ Ἐκκλησία κατεδίκασεν ὡς ἀντικειμένας εἰς τήν Θεῖαν Ἀποκάλυψιν. Ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης ἐν τῇ Ἀποκαλύψει ποιεῖται λόγον περί «δευτέρου θανάτου» τῶν ἁμαρτωλῶν (2,11), ἀλλ' ὑπό τοῦτον ἀκριβῶς ἐννοεῖ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τόν φυσικόν θάνατον, τόν πνευματικόν θάνατον τῶν ἁμαρτωλῶν, μετὰ τόν ὅποιον δέν θά ὑπάρξῃ ἀνάστασις, ἀλλ' ὅστις θά εἶναι αἰώνιος (20, 6, 21,8) κατὰ τήν διδασκαλίαν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πρὸς ὑμᾶς τά εὐσεβῆ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τέκνα, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἀπευθυνομένη, συνιστᾷ προσοχήν ἀπό τῶν «Σπουδαστῶν τῶν Γραφῶν» ἢ «Χιλιαστῶν» λεγομένων καί ἀποφυγὴν ἀπό τῶν τερατωδῶν αἰρετικῶν αὐτῶν πλανῶν, τήν ἐκ μέσου ὑμῶν ἀπομάκρυνσιν τῶν ὑπούλων τούτων πολεμιῶν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καί τῶν φθοροποιῶν αὐτῶν δημοσιευμάτων, τῶν διασπαρέντων εἰς πᾶσαν γωνίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀνέκαθεν κατεδίκασε καί καταδικάζει τοιαύτας πλάνας. Ὡς «στύλος καί ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας» (Α' Τιμ. 3,15) ἡ Ἐκκλησία ἀπέκρουσε καί ἀποκρούει κατὰ τήν ἐντολήν τοῦ Κυρίου καί τῶν Ἀποστόλων, τοὺς ψευδοπροφήτας καί ψευδοδιδασκάλους, τοιοῦτοι δέ εἶναι οἱ περί ὧν ὁ λόγος αἰρετικοί, οἵτινες σκανδαλίζουσι καί ταράσσουσι τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν καί οὐδενός φείδονται μέσου, ὅπως μεταδώσωσι τὰς πλάνας αὐτῶν. Ὅθεν ἡ Σύνοδος ἀκραδάντως πέποιθεν, ὅτι ὑμεῖς τά πιστά τῆς Ἐκκλησίας τέκνα, ὑπακούοντα εἰς τήν φωνήν αὐτῆς, θά συντελέσητε προθύμως εἰς τήν ἀπόκρουσιν τῶν νέων τούτων πολεμιῶν τῆς Ἁγίας ἡμῶν Θρησκείας, θά ἐξακολουθῆτε δέ εἰς αἰῶνα τόν ἅπαντα διακρατοῦντες καί πρεσβεύοντες τήν ἁγίαν ἡμῶν Ὁρθόδοξον πίστιν, πίστιν ἣν αὐτός ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς παρέδωκεν, οἱ Ἀπόστολοι ἐδίδαξαν, οἱ Μάρτυρες ὡμολόγησαν, ἡ μήτηρ ἡμῶν Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὡς πάνσεπτον παρακαταθήκην, διά ποταμῶν αἱμάτων καί ἀνυπερβλήτων θυσιῶν, ἄχραντων καί ἀμώμητον διετήρησε καί διεφύλαξεν, ἐπὶ τήν ἀσάλευτον δέ ταύτην πέτραν τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως ἰστάμενοι ἐδραῖοι καί ἀκράδαντοι, θά ζητε βίον ἐνάρετον, ἐκπληροῦντες μὲν τό ἀγαθόν πρὸς κληρονομίαν τῆς αἰωνίου ζωῆς καί βασιλείας, ἀποφεύγοντες δέ τό κακόν, πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς αἰωνίου κολάσεως, κακόν δέ λογιζόμενοι καί τὰς ἀξιοκατακρίτους πλάνας τῶν καλουμένων «Σπουδαστῶν τῶν Γραφῶν» ἢ «Χιλιαστῶν».

Ταῦτα ἡ Ἱερά Σύνοδος, ὡς τεταγμένη ὑπό τε τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί τῶν Νόμων ἄγρυπνος φρουρός καί φύλαξ τῆς ἁγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου πίστεως, καθηκόντως διδάσκουσα καί παραγγέλουσα, εὐχεται διαπύρως, ἵνα ὁ Θεός πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ἡμᾶς εἰς τήν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, διατηρῆ Ὑμᾶς ἐσαεὶ ἀμέμπτους καί ἀκεραίους ἐν τῇ πίστει πρεσβεύοντες καί δοξάζοντες ὅσα ἡ Μία, Ἁγία,

Καθολική καί Ἀποστολική τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησία ὁμολογεῖ καί διαφυλάττει, εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι ὑμνουμένου καί προσκυνουμένου Θεοῦ, Ἐκκλησίας δέ καύχημα εἰς ἡμέραν Χριστοῦ τῆς ἐλπίδας ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7/20 Ἰουνίου 1923

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, Πρόεδρος, † Ὁ Φαναρίου καί
Θεσσαλιώτιδος ΕΥΘΥΜΙΟΣ, † Ὁ Σύρου, Τήνου καί Ἄνδρου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ,
† Ὁ Ναυπακτίας καί Εὐρυτανίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ, † Ὁ Τρίκης καί Σταγῶν
ΠΟΛΥΚΑΠΡΟΣ

Ὁ Α' Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. Γερμανός Ἀρ. Ρουμπάνης